

Valtuustoaloite: Vuosittainen Pride-liputus Orivedelle

Kaupunginvaltuusto 20.01.2025 § 9

Kaupunginvaltuuston esityslistalla olleiden asioiden tultua käsitellyksi puheenjohtaja totesi, että osa kaupunginvaltuuston jäsenistä on jättänyt valtuustoaloitteen Pride-liputuksesta Orivedelle.

Aloite kuuluu seuraavasti:

”Suomessa kuntien toimintaa ohjaa kuntalaki, joka velvoittaa kuntia edistämään asukkaidensa hyvinvointia ja järjestämään palvelut taloudellisesti, sosiaalisesti ja ympäristöllisesti kestäväällä tavalla. Orivedellä tätä työtä ohjaa kuntalain lisäksi kaupungin strategia, jonka tavoitteena on muun muassa edistää asukkaiden hyvinvointia.

Terveysten ja hyvinvoinnin laitos (THL) korostaa, että yhdenvertaisuuden edistäminen on olennainen osa hyvinvoinnin lisäämistä. Yhdenvertaisuuslain mukaisesti viranomaisilla, mukaan lukien kunnilla, on velvollisuus edistää yhdenvertaisuutta ja varmistaa syrjimättömyys kaikessa toiminnassaan. Yhdenvertaisuuden edistäminen ei kuitenkaan aina tarkoita samanlaista kohtelua kaikille; joskus tarvitaan erityisiä toimia, jotta syrjinnän vaarassa olevat ryhmät voivat saavuttaa tasavertaisen aseman. Pride-liputus on yksi näkyvä ja symbolinen tapa tukea vähemmistöjä ja edistää yhdenvertaisuutta.

Setan entinen puheenjohtaja Pekka Rantala on todennut aiheesta: ”Kuntien järjestämät liputukset ovat tärkeä osoitus ja muistutus siitä, että kunta on aidosti kaikkien kuntalaistensa puolella riippumatta näiden seksuaalisesta suuntautumisesta tai sukupuolesta. Samalla on muistettava, että liputus ei saa jäädä symboliseksi vaan ihmisten oikeuksien ajamisen ja yhdenvertaisuuden edistämisen tulee vaikuttaa myös tosiasiallisesti ihmisten elämään ja arkeen.”

Orivesi mainitsee kaupunkistrategiassaan lupauksen muuttua ja kehittyä rohkeasti. Nyt kunnalla on tilaisuus osoittaa, että nämä tavoitteet konkretisoituvat käytännön toimissa. Pride-liputuksen hyväksyminen olisi selkeä viesti siitä, että Orivesi on sitoutunut yhdenvertaisuuden edistämiseen ja syrjinnän torjumiseen. Tämä päätös vahvistaisi kunnan mainetta avoimena ja vastuullisena yhteisönä, joka toimii arvojensa mukaisesti. Samalla se hälventäisi mahdollisia mielikuvia ennakkoluuloisuudesta ja osoittaisi Oriveden olevan edistyksellinen ja oikeudenmukainen paikka kaikille.

Pride-liputus on jo käytössä useissa kaupungeissa ja kunnissa ympäri Suomea. Esimerkiksi naapurikuntamme Tampere liputtaa Manse Pride -viikolla. Priden taustalla on laaja verkosto paikallisia ja valtakunnallisia toimijoita. Esimerkiksi Suomen evankelisluterilainen kirkko ja Kuntaliitto ovat olleet Pride-kumppaneina.

Me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että Oriveden kunta ottaa käyttöön vuosittaisen Pride-liputuksen sateenkaarilipun väreissä. Liputus toteutetaan kunnan salkoihin valtakunnallisen Pride-viikon tai Orivesi Pride -tapahtuman aikana. Pride-liputus on kaupungille eleenä pieni ja

kustannuksiltaan vaatimaton, mutta sen symbolinen merkitys vähemmistöihin kuuluville kuntalaisille ja heidän läheisilleen on valtava.

Orivedellä 20.1.2025

Aino Mäkelä	Ilkka Hjerppe
Jari Järvenpää	Ulla Eronen
Marjo Mäkinen-Aakula	Anne Kahelin
Reijo Kahelin	Mari Lind"

Puheenjohtaja otti valtuustoaloitteen vastaan ja totesi, että aloite lähetetään kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

- - - - -

Kaupunginhallitus 17.02.2025 § 34

Valmistelija	talous- ja hallintojohtaja Marjatta Lilja
Toimivalta	hallintosääntö 180 §
Esittelijä	kaupunginjohtaja Juha Kuusisto
Päätösehdotus	Kaupunginhallitus pyytää valtuustoaloitteesta hyvinvointi- ja elämänlaatulautakunnan, lasten ja nuorten lautakunnan, teknisen lautakunnan, nuorisovaltuuston, vammaisneuvoston sekä vanhusneuvoston lausunnot 31.5.2025 mennessä.
Päätös	Päätösehdotus hyväksyttiin.

- - - - -

Lasten ja nuorten lautakunta 18.03.2025 § 31

Valmistelija	kasvatus- ja opetusjohtaja Mia Mattila
--------------	--

Kuntaliitto on selvittänyt kesällä 2023, millä eri tavoin kunnat osallistuvat Pride-kuukauden tapahtumaan ja viestintään. Kyselyyn vastasi 62 kuntaa, joista kolmisenkymmentä ilmoitti liputtavansa Pride-kuukauden aikana ja lähes 40 tukevansa alueen yhteisöjen järjestämiä tapahtumia eri tavoin. Kuntaliiton kehittämispäällikön Maria Saleniuksen mukaan kiinnostus Pride-lipustusta kohtaan on kasvanut viime vuosina. Lisäksi monet kunnat mahdollistavat Pride-tapahtumia esimerkiksi tarjoamalla käyttöön tapahtumille sopivia tiloja, kuten nuorisotiloja, kirjastoja, puistoja ja liikuntapaikkoja. Tampereella kaupunki on tarjonnut juhlalle päälavan sekä muita kaupungin tiloja.

Nuorisotoimi tai -valtuusto on Kuntaliiton saamien vastausten perusteella monessa kunnassa aktiivinen Pride-tapahtumien järjestämistaho. Esimerkiksi Jämsässä on vietetty kesällä nuorisovaltuuston organisoimaa Pride-henkistä pikniktapahtumaa. Lisäksi esimerkiksi Kangasalla nuorisotoimi on huolehtinut liputusjuhlallisuuksista sekä sen viestinnästä.

Kyselystä kävi ilmi, että monissa kunnissa järjestetään myös omia yhdenvertaisuuteen liittyviä teemapäiviä virallisen Pride-kuukauden ulkopuolella.

Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuslaki velvoittavat kuntia ja koulutuksen järjestäjiä edistämään tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta sekä estämään syrjintää (ikä, alkuperä, kansalaisuus, kieli, uskonto, vakaumus, mielipide, politiikka, ay-toiminta, vammaisuus, seksuaalinen suuntautuminen tai muu henkilöön liittyvä syy). Orivedellä varhaiskasvatuksessa, esi- ja perusopetuksessa sekä lukiokoulutuksessa sitoudutaan edistämään tasa-arvoa ja ehkäisemään syrjintää lasten ikä ja kehitys huomioon ottaen.

Orivedellä oppilaita tuetaan opetuksen ja ohjauksen avulla niin, että he voivat tehdä oppiaine-, koulutus- ja uravalintoja yksilöllisten ominaisuuksiensa, vahvuuksiensa ja motivaatiotekijöidensä – ei sukupuolensa – perusteella. Koulun käytäntöjä, toimintatapoja ja oppimateriaaleja arvioidaan tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusnäkökulmasta. Oppilaita tuetaan yhteisöllisyyteen, joka ei hyväksy kiusaamista, seksuaalista häirintää, sukupuoleen perustuvaa häirintää, rasismia eikä muuta syrjintää. (Koulutuksen järjestäjän tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma, Oriveden kaupunki.)

Lasten ja nuorten lautakunnan mielestä Pride-liputus on yksi keino edistää eri-ikäisten kuntalaisten yhdenvertaisuutta.

Toimivalta	hallintosääntö 26 §
Esittelijä	kasvatus- ja opetusjohtaja Mia Mattila
Päätösehdotus	Lasten ja nuorten lautakunta päättää lausuntonaan kannattaa vuosittaista Pride-liputusta yhdenvertaisuuden edistämiseksi.
Asian käsittely	Keskustelun aikana jäsen Timo Malinen teki esittelijän päätösehdotuksesta poikkeavan ehdotuksen, joka kuului seuraavasti: Lasten ja nuorten lautakunta päättää lausuntonaan olla kannattamatta vuosittaista Pride-liputusta. Jäsen Henry Ingraesus kannatti Timo Malisen tekemää ehdotusta. Päätettyään keskustelun puheenjohtaja totesi, että keskustelun kuluessa oli tehty kannatettu muutosehdotus, asiasta oli äänestettävä. Puheenjohtajan ehdotuksesta äänestystavaksi hyväksyttiin nimenhuutoäänestys ja äänestysjärjestyksestä seuraavaa: "Ne jäsenet, jotka kannattavat kasvatus- ja opetusjohtajan päätösehdotusta, että lasten ja nuorten lautakunta päättää lausuntonaan kannattaa vuosittaista Pride-liputusta yhdenvertaisuuden edistämiseksi äänestävät JAA, ja ne jäsenet, jotka ovat Timo Malisen muutosehdotuksen kannalla, äänestävät EI." Äänestyksessä annettiin yhteensä 7 kpl ääniä: JAA-äänien antoivat Kirsi-Minna Koskela, Markus Hannila, Kimmo Mäkelä, Marjatta Ylönen ja Ulla Eronen (5 kpl), EI-äänien antoivat Timo Malinen ja Henry Ingraesus (2 kpl). Äänestyksen jälkeen puheenjohtaja totesi kasvatus- ja opetusjohtajan päätösehdotuksen tulleen hyväksytyksi lasten ja nuorten lautakunnan päätökseksi äänin 5-2.

Päätös Lasten ja nuorten lautakunta päättää lausuntonaan kannattaa vuosittaista Pride-liputusta yhdenvertaisuuden edistämiseksi.

Vanhusneuvosto 05.05.2025 § 37

Valmistelija Hyvinvointijohtaja Tuija Peurala
Kaupunginhallitus pyytää valtuustoaloitteesta vanhusneuvoston lausuntoa 31.5.2025 mennessä.

Toimivalta Kaupunginhallitus 13.9.2021, 256 §

Esittelijä hyvinvointijohtaja Tuija Peurala

Päätösehdotus Vanhusneuvosto päättää lausuntonaan kannattaa vuosittaista Pride-liputusta yhdenvertaisuuden edistämiseksi.

Päätös Päätösehdotus hyväksyttiin.

Vammaisneuvosto 08.05.2025 § 9

Valmistelija Hyvinvointijohtaja Tuija Peurala
Kaupunginhallitus pyytää valtuustoaloitteesta vammaisneuvoston lausuntoa 31.5.2025 mennessä.

Toimivalta Kaupunginhallitus 13.9.2021, § 255

Esittelijä hyvinvointijohtaja Tuija Peurala

Päätösehdotus Vammaisneuvosto päättää lausuntonaan kannattaa vuosittaista Pride-liputusta yhdenvertaisuuden edistämiseksi.

Päätös Päätösehdotus hyväksyttiin.

Tekninen lautakunta 15.5.2025 § 37

Valmistelija tekninen johtaja Matti Vesava
Oriveden kaupungin tekniikka- ja ympäristöpalvelualue on se taho, joka hoitaa pääsääntöisesti kaupungin eri kiinteistöillä tehtävät liputukset, lippujen hankinnat ja lippujen huollot. Erilaisia liputuspäiviä on vuodessa paljon ja ne työllistävät useita henkilöitä niin arkipäivinä kuin pyhäpäivinäkin. Liputukset aiheuttavat lisäkustannuksia ja varsinkin pyhäpäivinä tehtävät liputukset tuottavat kustannuksia ja sitovat henkilöitä

nostamaan ja laskemaan lippuja ja kuljettamaan ne varastointipaikkoihin. Myös lippujen kuivatukseen ja huoltoon täytyy kiinnittää huomiota, jotta liput ovat hyväkuntoisia ja asiallisia liputusaikoina.

Teknisen lautakunnan alaisten työntekijöiden on siis huolehdittava liputuksista ja tekniikka- ja ympäristöpalvelualueen on otettava talousarviossaan huomioon niistä aiheutuvat menot.

Toimivalta	hallintosääntö 26 §
Esittelijä	tekninen johtaja Matti Vesava
Päätösehdotus	Tekninen lautakunta päättää antaa lausuntonaan seuraavaa: 1) uuden liputuksen järjestäminen aiheuttaa kaupungille menoja niin työsuorituksen kuin materiaalihankintojen (uudet liput) osalta 2) lautakunnan tehtävänä on hoitaa kaupungin kiinteistöjen liputukset niin arki- kuin pyhäpäivinäkin eikä lautakunta näin ollen halua ottaa kantaa Pride-liputuksen valtuustoaloitteeseen.
Päätös	Päätösehdotus hyväksyttiin.

Hyvinvointi- ja elämänlaatulautakunta 27.05.2025 § 34

Valmistelija	Hyvinvointijohtaja Tuija Peurala Kaupunginhallitus pyytää valtuustoaloitteesta hyvinvointi- ja elämänlaatulautakunnan lausuntoa 31.5.2025 mennessä.
Toimivalta	Hallintosääntö 27 §
Esittelijä	hyvinvointijohtaja Tuija Peurala
Päätösehdotus	Hyvinvointi- ja elämänlaatulautakunta päättää lausuntonaan kannattaa vuosittaista Pride-liputusta yhdenvertaisuuden edistämiseksi.
Asian käsittely	Keskustelun aikana lautakunnan puheenjohtaja Jari Latomäki teki esittelijän päätösehdotuksesta poikkeavan esityksen, joka kuului seuraavasti: "Hyvinvointi- ja elämänlaatulautakunta päättää lausuntonaan ettei kannata vuosittaista Pride-liputusta." Lautakunnan jäsenet Ari Rautakorpi, Jari Salmentausta, Tuula Sivusaari, Ulpu Siponen ja varajäsen Piia Kymäläinen kannattivat Jari Latomäen tekemää esitystä. Puheenjohtaja totesi, että keskustelun kuluessa oli tehty esittelijän päätösehdotuksesta poikkeava kannatettu esitys, joten asiasta oli äänestettävä. Puheenjohtajan ehdotuksesta äänestystavaksi hyväksyttiin nimenhuutoäänestys ja äänestysjärjestyksestä seuraavaa: "Ne jäsenet, jotka kannattavat esittelijän päätösehdotusta, että hyvinvointi- ja elämänlaatulautakunta päättää lausuntonaan kannattaa vuosittaista Pride-liputusta yhdenvertaisuuden edistämiseksi äänestävät JAA, ja ne

jäsenet, jotka ovat Jari Latomäen muutosesityksen kannalla, äänestävät EI."

Äänestyksessä annettiin yhteensä 7 kpl ääniä: JAA-äänien antoi Jari Järvenpää (1 kpl), EI-äänien antoivat Jari Latomäki, Ari Rautakorpi, Jari Salmentausta, Tuula Sivusaari, Ulpu Siponen ja Piia Kymäläinen (6 kpl). Suoritetussa äänestyksessä lautakunnan puheenjohtajan tekemä esitys tuli hyväksytyksi hyvinvointi- ja elämänlaatulautakunnan päätökseksi äänin 6-1.

Merkittiin pöytäkirjaan hyvinvointi- ja elämänlaatulautakunnan varapuheenjohtaja Jari Järvenpään eriävä mielipide. (liitteenä)

Päätös Hyvinvointi- ja elämänlaatulautakunta päätti lausuntonaan ettei kannata vuosittaista Pride-liputusta.

Kaupunginhallitus 19.01.2026 § 11

Valmistelija kaupunginjohtaja Juha Kuusisto

Kaupunginhallitus on pyytänyt asiasta lausunnot lautakunnilta, nuorisovaltuustolta, vanhusneuvostolta sekä vammaisneuvostolta. Kaupungin toimielinten näkemys Pride-liputuksesta eroaa, kuten edellä olevasta asian käsittelystä ilmenee.

Pride-liputus voidaan toteuttaa kaupungin oman harkinnan mukaan kaupungin omien kiinteistöjen lipputangoissa. Liputuksen toteuttaminen tukee viranomaisen velvollisuutta edistää kuntalaisten yhdenvertaisuutta ja syrjimättömyyttä osana kaupungin toimintaa.

Kaupunki voi valita liputuksen ajankohdan ja paikan. Liputuksen toteuttaminen olisi Orivedellä luontevaa paikallisesti järjestettävän Pride-tapahtuman päivänä liputtamalla tällöin sateenkaarilipulla kaupungintalon yhdessä lipputangossa. Pride-liputuksen kustannusvaikutus on kaupungin menojen kokonaisuudessa suhteellisen vähäinen (mm. lippujen hankinta/ylläpito, henkilöstöaika liputukseen).

Toimivalta hallintosääntö 23 §

Esittelijä kaupunginjohtaja Juha Kuusisto

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää, että Oriveden kaupunki liputtaa vuosittain yhtenä päivänä Oriveden paikallisen Pride-tapahtuman aikana yhdellä sateenkaarilipulla kaupungintalon lipputangossa. Kaupunginhallitus valtuuttaa tilapalvelut sopimaan liputuksen ajankohdan ja toteuttamaan vuosittaisen liputuksen.

Kaupunginjohtajan kokouksessa tekemä muutettu päätösehdotus:

Kaupunginhallitus päättää esittää kaupunginvaltuustolle, että

- 1.) Oriveden kaupunki liputtaa vuosittain yhtenä päivänä Oriveden paikallisen Pride-tapahtuman aikana yhdellä sateenkaarilipulla kaupungintalon lipputangossa. Kaupunginhallitus valtuuttaa tilapalvelut sopimaan liputuksen ajankohdan ja toteuttamaan vuosittaisen liputuksen.
- 2.) se toteaa valtuustoaloitteen loppuun käsitellyksi.

Asian käsittely

Keskustelun aikana kaupunginhallituksen varajäsen Heikki Lähteenmäki teki esittelijän päätösehdotuksesta poikkeavan ehdotuksen, joka kuului seuraavasti: "Oriveden kaupunki ei liputa Pride-tapahtuman aikana kaupungin lipputangossa".

Kaupunginhallituksen jäsen Jari Latomäki kannatti Heikki Lähteenmäen tekemää ehdotusta.

Keskustelun aikana kaupunginhallituksen jäsen Ari Rautakorpi teki esittelijän päätösehdotuksesta poikkeavan ehdotuksen, joka kuului seuraavasti: "Oriveden kaupunki voi liputtaa yhtenä päivänä, yhdessä lipputangossa, mutta ei kaupungin kustannuksella".

Ehdotusta ei kannatettu, joten se raukesi.

Päätettyään keskustelun puheenjohtaja totesi, että keskustelun kuluessa oli tehty kannatettu muutosehdotus, asiasta oli äänestettävä.

Puheenjohtajan ehdotuksesta äänestystavaksi hyväksyttiin nimenhuutoäänestys ja äänestysjärjestyksestä seuraavaa:

"Ne jäsenet, jotka kannattavat kaupunginjohtajan muutettua päätösehdotusta äänestävät JAA, ja ne jäsenet, jotka ovat Heikki Lähteenmäen muutosehdotuksen kannalla, äänestävät EI."

Äänestyksessä annettiin yhteensä 9 kpl ääniä: JAA-äänien antoivat Annamari Aitolahti, Jari Järvenpää, Annamari Päivärinta-Korhonen, Ari Rautakorpi, Manu Salomaa, Tuuli Uusitalo ja Heidi Jakara (7 kpl), EI-äänien antoivat Heikki Lähteenmäki ja Jari Latomäki (2 kpl).

Äänestyksen jälkeen puheenjohtaja totesi kaupunginjohtajan päätösehdotuksen tulleen hyväksytyksi kaupunginhallituksen päätökseksi äänin 7-2.

Kaupunginhallituksen jäsen Jari Latomäki ilmoitti päätökseen eriävän mielipiteen, joka on tämän pykälän liitteenä.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto

1. päättää, että Oriveden kaupunki liputtaa vuosittain yhtenä päivänä Oriveden paikallisen Pride-tapahtuman aikana yhdellä sateenkaarilipulla kaupungintalon lipputangossa. Kaupunginhallitus valtuuttaa tilapalvelut sopimaan liputuksen ajankohdan ja toteuttamaan vuosittaisen liputuksen.
2. toteaa valtuustoaloitteen loppuun käsitellyksi.

Asian käsittely

Keskustelun aikana valtuutettu Sami Kymäläinen teki kaupunginhallituksen päätösehdotuksesta poikkeavan ehdotuksen, joka kuului seuraavasti: "Oriveden kaupunki ei osallistu millään tavoin pride-liputukseen. Kaikki ihmiset ovat yhtä arvokkaita Suomen lipun ja Oriveden viirin alla sukupuolestaan, rakkautensa kohteesta tai mistä tahansa vastaavasta syystä riippumatta. Tästä on hyvä pitää kiinni muuttuvassa maailmassa."

Valtuutetut Merja Käpyaho, Jari Latomäki, Lenni Viljanen, Marjo Liukkonen ja Kari Saari kannattivat ehdotusta.

Valtuutettu Merja Käpyaho poistui kokouksesta klo 19.09. Perussuomalaisten toinen varavaltuutettu Jari Latomäki siirtyi Käpyahon paikalle (ensimmäisen varavaltuutetun Timo Malisen ollessa estynyt osallistumasta kokoukseen).

Päätettyään keskustelun puheenjohtaja totesi, että keskustelun kuluessa oli tehty kannatettu päätösehdotuksesta poikkeava ehdotus, asiasta oli äänestettävä. Puheenjohtajan ehdotuksesta äänestystavaksi hyväksyttiin nimenhuutoäänestys ja äänestysjärjestyksestä seuraavaa:

"Ne jäsenet, jotka kannattavat kaupunginhallituksen päätösehdotusta, äänestävät JAA, ja ne jäsenet, jotka ovat Sami Kylämäläisen muutosehdotuksen kannalla, äänestävät EI."

Äänestyksessä annettiin yhteensä 31 kpl ääniä: 21 kpl JAA-ääntä ja 8 kpl EI-ääntä ja 2 TYHJÄÄ.

Äänestyksen jälkeen puheenjohtaja totesi kaupunginhallituksen päätösehdotuksen tulleen hyväksytyksi kaupunginvaltuuston päätökseksi äänin 21-8, 2 tyhjää.

Päätös

Kaupunginvaltuusto

1. päättää, että Oriveden kaupunki liputtaa vuosittain yhtenä päivänä Oriveden paikallisen Pride-tapahtuman aikana yhdellä sateenkaarilipulla

kaupungintalon lipputangossa. Kaupunginhallitus valtuuttaa tilapalvelut sopimaan liputuksen ajankohdan ja toteuttamaan vuosittaisen liputuksen.

2. toteaa valtuustoaloitteen loppuun käsitellyksi.

- - - - -